

Ārlietu ministrija

K. Valdemāra iela 3, Rīga, LV-1395, tālr. 67016201, fakss 67828121, e-pasts mfa.cha@mfa.gov.lv, www.mfa.gov.lv

Rīgā

2018. gada 17. augustā

Iekšējie noteikumi Nr. LV - 17

Ārlietu ministrijas Ētikas kodekss

Izdoti saskaņā ar
likuma "Par interešu konflikta novēršanu
valsts amatpersonu darbībā"
22. panta pirmo daļu un
Ministru kabineta 17.10.2017. noteikumu Nr.630
"Noteikumi par iekšējās kontroles sistēmas
pamatprasībām korupcijas un interešu
konflikta riska novēršanai publiskas personas institūcijā" 8.3.apakšpunktu

I. Vispārīgie jautājumi

1. Ārlietu ministrijas Ētikas kodekss (turpmāk – Kodekss) ir rīcības standarts, kas norāda uz rīcības stratēģiju un principiem diplomātiskajā un konsulārajā dienestā (turpmāk – ārlietu dienests) un attiecas uz visiem ārlietu dienesta darbiniekiem.
2. Kodeksa pamatprincipu ievērošana veicina ārlietu dienesta uzdevumu sekmīgu izpildi un darbinieka likumīgu un godprātīgu darbību valsts un sabiedrības interesēs.

II. Ētikas rīcības pamatprincipi

3. Darbinieks ar nolūku vairo sabiedrības uzticību valsts pārvaldei, pildot savus amata (darba) pienākumus, kā arī ikdienā, ievēro šādus profesionālas ētikas pamatprincipus:

3.1. Taisnīgums un godīgums:

- 3.1.1. objektīva vērtējuma pamatē ir rīcība un tās sekas, nevis cilvēka personība un viedoklis;
- 3.1.2. darbinieks rīkojas taisnīgi, ievērojot personu vienlīdzību likuma priekšā, un neizrāda labvēlību vai nepamatotas privilēģijas kādai personai;
- 3.1.3. darbinieks savā rīcībā nepieļauj jebkura veida diskrimināciju, pamatojoties uz personas dzimumu, rasi vai etnisko piederību, vecumu, veselības stāvokli, reliģisko piederību, politisko pārliecību, nacionālo vai sociālo izcelsmi, mantisko vai ģimenes stāvokli, seksuālo orientāciju un citiem apstākļiem;
- 3.1.4. darbinieks rīkojas profesionāli, tikai un vienīgi saskaņā ar normatīviem aktiem un vispārējiem tiesību principiem;
- 3.1.5. darbinieks atturas no rīcības vai uzvedības, kas var apkaunot ārlietu dienestu, izsaukt šaubas par viņa cieņu, godīgumu un taisnīgumu.

3.2. Atbildīgums un lojalitāte:

3.2.1. darbinieks ir uzņēmīgs, mērķtiecīgs un cenšas sasniegt labākos rezultātus, regulāri papildina savas profesionālās zināšanas, efektīvi izmanto darba laiku, izrāda pašiniciatīvu un izsaka priekšlikumus darba pilnveidošanai;

3.2.2. darbinieks savos publiskajos izteikumos ir lojāls pret ārlietu dienestu un tā darbības mērķiem.

3.3. Objektivitāte un neatkarība:

3.3.1. pieņemot lēmumus, darbinieks ņem vērā tikai objektīvu un pārbaudītu informāciju, pamatojoties uz iegūtajiem faktiem un pierādījumiem;

3.3.2. darbinieks ir patstāvīgs un neatkarīgs savu pienākumu izpildē, norobežojas no personīgajām interesēm un ārējas ietekmes (citu personu, politisku, reliģisku vai sociālu grupu interesēm, pakļaušanās sabiedrības protestiem vai bailēm no kritikas), ja tas var ietekmēt viņa neatkarību.

3.4. Informācijas aizsardzība:

3.4.1. darbinieks informāciju, kas viņam kļuvusi zināma, pildot amata (darba) pienākumus, nedrīkst prettiesiski izpaust vai izmantot mērķiem, kas nav saistīti ar amata pienākumu veikšanu vai konkrētu darba uzdevumu pildīšanu;

3.4.2. paužot informāciju, kas saistīta ar ārlietu dienesta darbību, darbinieks ievēro piesardzību, apzinoties, ka katra atsevišķa darbinieka rīcība veido kopējo ārlietu dienesta tēlu sabiedrībā;

3.4.3. informācijas aizsardzība nav tikai informācijas neizpaušana, tā prasa, lai darbinieks savu profesionālo pienākumu pildīšanas laikā iegūto informāciju neizmanto savtīgās interesēs, kā arī nepieļauj tās izmantošanu citu personu interesēs.

III. Darbinieka uzvedības pamatprincipi

4. Darbinieks ir pieklājīgs, laipns, izpalīdzīgs, nepieļauj savu kolēģu goda vai cieņas aizskaršanu, respektē viņu tiesības un pienākumus.
5. Darbinieks nav augstprātīgs un autoritārs pret kolēģiem, ņem vērā citu viedokli un to profesionāli izvērtē, neizmanto ļaunprātīgi citu kļūdas vai nezināšanu. Diskusijas notiek atklātības, sapratnes un koleģialitātes gaisotnē, ieklausoties otra teiktajā un godprātīgi argumentējot savu viedokli.
6. Darbinieks sadarbojas ar kolēģiem, sniedzot un saņemot nepieciešamo palīdzību profesionālo pienākumu izpildē, un ļaunprātīgi neizmanto kolēģu uzticēšanos.
7. Nav pieļaujama kolēģu un citu personu pazemošana, publiska kritika un ciniska attieksme pret kolēģiem un citām personām. Kļūdas vai pārkāpumi jāizrāda personīgi, informējot par minēto citas kompetentas personas - to dara, saudzējot ārlietu dienesta, savu, kolēģu vai citu personu prestižu.
8. Darbinieks rūpējas par ārlietu dienesta jauno darbinieku un kolēģu iesaistīšanu kolektīvā, daloties savās profesionālajās zināšanās, pieredzē un praksē.
9. Darbinieks ievērot uzvedības un gērbšanās kultūru. Uzvedībai jāliecina par darbinieka korektumu, apģērbam jābūt kārtīgam un atbilstošam situācijai un protokolam.
10. Saskarsmē ar citām personām darbinieks izturas ar cieņu, ir pieklājīgs un iecietīgs, respektējot ikviena likumiskas intereses.
11. Darbinieks nelieto valodu, žestus vai darbības, kas var aizskart citas personas godu un cieņu.

12. Darbinieks vienmēr un visur ar savu uzvedību cenšas nekaitēt ārlietu dienesta un Latvijas valsts tēlam.

IV. Darbinieka rīcība interešu konflikta novēršanai

13. Valsts sekretārs pieņem lēmumu par atļauju savienot amatus, pamatojoties uz darbinieka motivētu iesniegumu, kurā darbinieks vienlaikus ir apliecinājis, ka amata savienošana neradīs interešu konfliktu un ka tiks ievērotas Kodeksa normas.
14. Darbinieks atturas no amatu savienošanas, ja tas var radīt aizdomas par potenciālu, šķietamu vai reālu interešu konfliktu, kas traucē ārlietu dienesta uzdevumu veikšanai un funkciju īstenošanai. Darbinieks neiesaistās komercdarbībā, kas var izraisīt interešu konfliktu. Ja, savienojot amatus, darbinieks konstatē, ka pastāv kāds no iepriekš minētajiem amatu savienošanas liegumiem, darbiniekam ir pienākums nekavējoties ziņot valsts sekretāram par tādu tiesisko vai faktisko apstākļu maiņu, kas darbiniekam liedz savienot amatus.
15. Darbinieks, kuram ar iestādes lēmumu ir atļauta amatu savienošana, ir pienākums ik gadu līdz 31. janvārim sniegt apliecinājumu valsts sekretāram par to, ka tiesiskie un faktiskie apstākļi nav mainījušies, kas liegtu savienot amatus.
16. Darbinieks atturas tieši vai netieši pieņemt jebkādas dāvanas, atlaides, izklaides piedāvājumus, labvēlības vai pateicības izpausmes, kas pielīdzināmas dāvanai, ja tās var ietekmēt vai radīt šaubas par kāda darba pienākuma vai uzdevuma izpildes, vai ārlietu dienesta darbības objektivitāti. Darbiniekam ir atļauts pieņemt dāvanas oficiālo darba vizīšu laikā un citos gadījumos, ja šādu dāvanu pieņemšanu pieļauj likums "Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā".
17. Darbinieks nekavējoties brīvas formas iesniegumā rakstveidā ziņo valsts sekretāram par savu atrašanos vai iespējamu atrašanos interešu konflikta situācijā un lūdz darba uzdevumu, kas šādu situāciju radījis vai var radīt, deleģēt citam darbiniekam. Ārlietu ministrijas valsts sekretārs par savu atrašanos vai iespējamu atrašanos interešu konflikta situācijā rakstveidā ziņo ārlietu ministram.
18. Darbinieks atbilstoši savai iniciatīvai brīvas formas iesniegumā rakstveidā var ziņot par citu darbinieku iespējamiem interešu konfliktiem vai koruptīvām situācijām, iesniegumu jebkurā sev ērtā veidā nododot jebkuram Ētikas padomes loceklim. Ētikas padomes locekļi nodrošina darbinieka, kas ziņojis par iespējamiem interešu konfliktiem vai koruptīvām situācijām, anonimitāti.

V. Darbinieka ētiskas uzvedības noteikumi komunikācijā ar lobētājiem

19. Darbiniekiem ir pienākums:

19.1. nekavējoties ziņot augstākai amatpersonai par lobēšanas gadījumiem un informēt augstāku amatpersonu par savām un savas ģimenes locekļu ekonomiskajām interesēm, ja tās ir vai varētu būt saistītas ar amata pienākumu pildīšanu;

19.2 atstatīt sevi no pienākumu pildīšanas vai lēmuma pieņemšanas procesa situācijās, kad pieņemtais vai sagatavotais lēmums var ietekmēt vai radīt aizdomas par darbinieka atrašanos interešu konfliktā;

19.3. nodrošināt, ka visiem lobētājiem, kas ir ieinteresēti, ir dotas vienlīdzīgas iespējas tikties ar lēmuma pieņēmējiem un sagatavotājiem un saņemt nepieciešamo informāciju.

20. Darbiniekiem ir aizliegts:

20.1. neievērojot vienlīdzības principu, kādam no lobētājiem nodrošināt Īpašas priekšrocības, ja vien to īpaši neparedz tiesību akts vai līgums, salīdzinot ar citām ieinteresētajām pusēm, tai skaitā vienu no lobētājiem īpaši informējot par viņu interesējošo jautājumu loku, nodrošinot piekļuvi lēmuma pieņemējiem vai nodrošinot citus labumus;

20.2. pieņemt no lobētāja vai organizācijas, kas algo lobētāju, dāvanas, viesmīlības piedāvājumus, tai skaita, transporta, izmitināšanas, ēdināšanas pakalpojumu un dzērienu apmaksu vai jebkāda cita veida labumus savām vai ģimenes locekļu vajadzībām, vai arī organizācijai, ar ko viņš ir saistīts;

20.3. maldināt lobētāju, radot iespaidu, ka darbinieks var nodrošināt viņam piekļuvi augstākām amatpersonām vai arī ietekmēt viņu pieņemto lēmumu;

20.4. lūgt lobētājiem vai organizācijām, kuras algo lobētāju, materiāli atbalstīt ministrijas rīkotos pasākumus vai organizāciju, ar kuru darbinieks ir saistīts;

20.5. par atlīdzību vai bez tas pārstāvēt individu, komersantu vai organizāciju kā lobētājam valsts vai pašvaldību institūcijā.

21. Šīs sadaļas nosacījumi nav attiecināmi uz starpvalstu diplomātiskajām attiecībām.

VI. Kodeksa īstenošana

22. Kodeksu publicē Ārlietu ministrijas oficiālajā mājas lapā. Tā īstenošana ir atkarīga no ikviena darbinieka apzinīguma, spējas izprast situāciju, paškontroles un vēlmes pašpilnveidoties. Ārlietu ministrijas vadība veicina Kodeksa principu un normu ievērošanu.

23. Lai veicinātu Kodeksa ieviešanu un ievērošanu, tiek izveidota Ētikas padome. Ētikas padomē ir deviņi darbinieki, kurus ievēl no ārlietu dienesta darbinieku vidus.

24. Ētikas padome sniedz priekšlikumus Ārlietu ministrijas vadībai par Kodeksa satura aktualizēšanas vai papildināšanas nepieciešamību.

VII. Nobeiguma noteikums

25. Ar Kodeksa spēkā stāšanos spēku zaudē Ārlietu ministrijas 2007. gada 7.marta noteikumi Nr.1 „Ārlietu ministrijas Ētikas kodekss”.

Valsts sekretārs

Andris Pelšs

SASKAŅOTS
ārlietu ministrs

Edgars Rinkēvičs

2018.gada

16. augusts 2018.